

संक्षयतेक्षिणोति ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ धर्म्यधर्मादनपेतंपंथानंदेशयशिक्षय ॥ ५३ ॥ अयंदुर्योधनः ५४ ॥ सःधर्मः एनंधर्महंतारंशक्येनापदिसत्यांकिमर्थंआपदीवउन्मार्गगामीभवसीत्यर्थः ॥ ५५ ॥ ५६ ॥
परेणअतिशयेन ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ आक्षिप्यवाक्यंब्रुवतीतिसंबंधः ॥ ५९ ॥ वेत्ताज्ञातास्मीतिशेषः भावाभावौस्थितिविनाशौपरेषांस्वेषांच ॥ ६० ॥ गतिःपरायणं दर्शयिताउपदेष्टा ॥ ६१ ॥ त्वंहिधर्मादौ

समुद्भूतं तथा ध्यात्वा पुनरेवाब्रवीद्वचः ॥ असंशयं पार्थिवेन्द्रकालः संक्षयते जगत् ॥ ५१ ॥ सृजते च पुनर्लोकान्नेह विद्यति शाश्वतं ॥ ज्ञातीनां वै कुरूणां च संबंधिसु
हृदां तथा ॥ ५२ ॥ धर्म्यदेशय पंथानं समर्थोऽसि वारणे ॥ क्षुद्रं जातिवधं प्राहुर्मा कुरुष्व ममाप्रियं ॥ ५३ ॥ कालोऽयं पुत्ररूपेण तव जातो विशांपते ॥ न वधः पूज्यते वेदे
हितं नैव कथंचन ॥ ५४ ॥ हन्यात्स एनं यो हन्यात्कुलधर्मं स्विकांतनुं ॥ कालेनोत्पथगं तासि शक्ये सति यथापदि ॥ ५५ ॥ कुलस्यास्य विनाशाय तथैव च मही
क्षितां ॥ अनर्थो राज्यरूपेण तव जातो विशांपते ॥ ५६ ॥ लुप्तधर्मापरेणासि धर्मदर्शय वै सुतान् ॥ किं ते राज्येन दुर्धर्षयेन प्राप्तोसि किल्बिषं ॥ ५७ ॥ यशोधर्मच
कीर्तिचपालय न स्वर्गमाप्स्यसि ॥ लभंतां पांडवाराज्यं शमंगच्छंतु कौरवाः ॥ ५८ ॥ एवं ब्रुवति विप्रेन्द्रे धृतराष्ट्रो बिकासुतः ॥ आक्षिप्य वाक्यं वाक्यज्ञो वाक्यं चै
वाब्रवीत्पुनः ॥ ५९ ॥ धृतराष्ट्र उवाच यथा भवान्वेत्ति तथैव वेत्ता भावाभावौ विदितौ मे यथार्थौ ॥ स्वार्थे हि संमुद्यति तात लोको मां चापि लोकात्मकमेव
विद्धि ॥ ६० ॥ प्रसादयेत्वाम तुलप्रभावं त्वं नो गतिर्दर्शयिता च धीरः ॥ न चापिते मद्दशगामहर्षे न चाधर्मकर्तुमर्हा हि मे मतिः ॥ ६१ ॥ त्वंहि धर्मप्रवृत्तिश्च य
शः कीर्तिश्च भारती ॥ कुरूणां पांडवानां च मान्यश्चापि पितामहः ॥ ६२ ॥ व्यास उवाच वैचित्रवीर्यनृपते यत्ते मनसि वर्तते ॥ अभिधत्स्व यथाकामं छेत्ता
स्मितवसंशयं ॥ ६३ ॥ धृतराष्ट्र उवाच यानि लिङ्गानि संग्रामे भवंति विजयिष्यतां ॥ तानि सर्वाणि भगवच्छ्रोतुमिच्छामि तत्त्वतः ॥ ६४ ॥ व्यास उ
वाच प्रसन्नभाः पावक ऊर्ध्वरश्मिः प्रदक्षिणावर्त्तशिखो विधूमः ॥ पुण्यागंधाश्चाद्गुतीनां प्रवांति जयस्यैतद्भाविनो रूपमाहुः ॥ ६५ ॥ गंभीरघोषाश्च महा
स्वनाश्च शंखान्मृदंगाश्च नदंतियत्र ॥ विशुद्धरश्मिस्तपनः शशी च जयस्यैतद्भाविनो रूपमाहुः ॥ ६६ ॥ इष्टावाचः प्रसृता वायसानां संप्रस्थितानां च गमिष्यतां च ॥
ये पृष्ठतस्ते त्वरयंति राजन्ये चाग्रतस्ते प्रतिषेधयंति ॥ ६७ ॥

भाषमाणा वायसास्ते गंतारं त्वरयंति सिद्धिसूचका इत्यर्थः ये पुरतो भाषमाणास्ते गमनं निषेधंतीत्यर्थः ॥ ६७ ॥

हेतुरित्यर्थः ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ रूपंगमकंचिद्गं ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ इष्टा इति ये पृष्ठतो